וּבְאוּשְׁפִּיזָא – באכסניא, שכששואלים אותם האם מארחם קיבלם בסבר פנים יפות, הם משיבים 'לא'.

ומבארת הגמרא: **מַאי נַפְקָא מִינָּהּ** – לענין איזה דבר השמיענו שמואל שדרכם לשנות בשלשת הדברים הללו. **אָמַר מַר זוּטְרָא, לְאַהְדּוּרֵי לֵיהּ אֲבִידְתָּא בְּטִבְיעוּת עֵינָא** – להחזיר לו אבידה בטביעת עין כשאומר אני מכירה ושלי היא, **אִי יְדָעֵינַן בֵּיהּ דְּלָא מְשַׁנֵּי אֶלָּא בְּהָנֵי תְּלָת** – אם אנו מכירים בו שלא משקר בדבריו אלא בשלשת הדברים הללו, **מְהַדְּרִינַן לֵיהּ** – מחזירים לו, **וְאִי מְשַׁנֵּי בְּמִילֵּי אַחֲרִינֵי** – ואם משקר גם בדברים אחרים, **לָא מְהַדְּרִינַן לֵיהּ** – אין מחזירים לו.

הגמרא מביאה מעשה בענין זה שאין להאמין למי שאינו מדקדק במעשיו: **מַר זוּטְרָא חֲסִידָא, אֲגַנִּיב לֵיהּ כָּסָא דְּכַסְפָּא מֵאוּשְׁפִּיזָא** – נגנבה כוס של כסף ממארחו, **חַזְיָא** – ראה מר זוטרא **לְהָהוּא בַּר בֵּי רַב** – לאותו תלמיד, **דְּמָשֵׁי יָדֵיהּ וְנָגִיב בְּגִלִּימָא דְּחַבְרֵיהּ** – שרחץ ידיו במים וניגב אותן בבגדו של חבירו, **אֲמַר** – מר זוטרא, **חֲיִינוּ הַאי** – זהו זה שגנב את הכוס, שמעשיו מוכיחים **דְּלָא אִיכְּפַת לֵיהּ אֲמָמוֹנָא דְּחַבְרֵיהּ** – שלא אכפת לו ליהנות מממונם של אחרים, **כַּפְּתֵיהּ וְאוֹדֵי** – הכריחו מר זוטרא להודות על האמת עד שהודה בגניבת הכוס.

הגמרא חוזרת לבאר את דברי רבי שמעון בן אלעזר שבמשנה: **תַּנְיָא** בברייתא, **מוֹדֶה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר** לחכמים **בְּמֵי שמוצא פֵּלִים חֲדָשִׁים שֶׁשְּׁבָעָתָן הָעֵין** – שבעליהם התרגלו כבר למראיהם **שֶׁחַיָּיב לְהַכְרִיז**, כיון שהבעלים מכירים אותם. **וְאֵלּוּ הֵן פֵּלִים חֲדָשִׁים שֶׁעֲדַיִן לֹא שְׁבָעָתָן הָעֵין שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב לְהַכְרִיז, כְּגוֹן בַּדֵּי מַחְטִין וּבְדֵי צִינּוֹרִיּוֹת** – מזלגות קטנים שטווים בהם חוטי זהב, **וְכֵן מַחֲרוֹזוֹת שֶׁל קַרְדּוּמוֹת** – מחרוזות שתלויות בהן קרדומות. **כָּל אֵלּוּ שֶׁאָמְרוּ** שאין בהם טביעת עין, **אֵימָתַי מוּתָּרִים לִמְצֹאָם, בְּזְמַן שֶׁמְּצָאָן אֶחָד אֶחָד** – בד אחד או מחרוזת אחת, **אֲבָל אִם מְצָאָן שְׁנַיִם שְׁנַיִם חַיָּיב לְהַכְרִיז**, משום שיש בהם סימן של מנין.

מבררת הגמרא: **מַאי** 'בַּדֵּי מחטין'. משיבה הגמרא: **שׁוֹכֵי** – כמין עצים דקים מפוצלים כענפים שתולים בהם מחטים וצינוריות.

מבררת הגמרא: **וְאַמַּאי קָרוּ לֵיהּ בַּדֵּי**. משיבה הגמרא: **דָּבָר דְּתָלוּ בֵּיהּ מִידֵּי** – דבר שתולים בו משהו, **בַּר קָרוּ לֵיהּ, כִּי הַהוּא דְּתָנַן הָתָם** – כמו שמצאנו במסכת סוכה (מד:) לענין ערבה שנשרו רוב עליה, שגם כשנשאר בה עֲלֶה אֶחָד כְּבַד – בענף ערבה אֶחָד, כשירה.

מוסיפה הברייתא דין נוסף: **וְכֵן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר, הַמַּצִּיל מִן הָאֲרִי, וּמִן הַדֹּוב, וּמִן הַנָּמֵר, וּמִן הַבַּרְדְּלָס** – צבוע, **וּמִן זוּטוֹ שֶׁל יָם** – שהים התפשט על היבשה ושטף ולקח עמו כל הנמצא בדרכו, **וּמַשְׁלוּלִיתוֹ שֶׁל נָהָר** – שעלה הנהר על גדותיו, ושטף את הדברים הנמצאים שם, שהם דברים האבודים ממנו ומכל אדם, **וְכֵן הַמּוֹצֵא בְּמַרְטֵנָא** – דרך סלולה שמהלכים בה מעיר לעיר, **וּפַלְטֵנָא** – רחבה גְּדוֹלָה שבעיר המשמשת לצרכי מסחר, **וּבְכָל מָקוֹם שֶׁהַרַבִּים מְצוּיִין שָׁם**, אפילו דברים שיש בהם סימן, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁין מֵהֶן.**

הגמרא מסתפקת כמה ספיקות בדעות רבי שמעון בן אלעזר וחכמים:

א. אִיבָּעֵיָא לְהוּ, כִּי קָאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר – מה שאמר **רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר** שהמוצא במקום שרבים מצויים 'הרי אלו שלו', האם דיבר דווקא **בְּמָקוֹם** שאלו שמצויים שם הם **רוֹב כְּנַעֲנִים** – נכרים, **אֲבָל רֹב יִשְׂרָאֵל לֹא** – אבל במקום שהרוב הם ישראל הוא מודה שאין הבעלים מתייאש, **אוֹ דִלְמָא** [–שמא] **אֲפִילּוּ רֹב יִשְׂרָאֵל נַמִּי** [–גם] **אָמַר** רבי שמעון בן אלעזר ש'הרי אלו שלו'.

ב. אפילו אִם תְּמְצָא [–תרצה] **לוֹמַר שֶׁאֲפִילּוּ רֹב יִשְׂרָאֵל נַמִּי אָמַר** את דינו, עדיין יש להסתפק, **פָּלְגִי רַבָּנַן עָלֵיהּ אוֹ לֹא פָּלְגִי** – האם רבנן חולקים עליו וסוברים שגם במקום שהרבים מצויים בו חייב להכריז, או שהם מודים לו ואינם חולקים עליו.

ג. וְאִם תְּמְצָא לוֹמַר פָּלְגִי חכמים, עדיין יש להסתפק, **רֹב יִשְׂרָאֵל וְדַאי פָּלְגִי** וסוברים שחייב להכריז, אבל **רוֹב כְּנַעֲנִים** יש להסתפק, **פָּלְגִי עליו אוֹ לֹא פָּלְגִי.**

ד. וְאִם תְּמְצָא לוֹמַר שֶׁפָּלְגִי אֲפִילּוּ רוֹב כְּנַעֲנִים, עדיין יש להסתפק האם **חָלְקָה כְּמוֹתוֹ** – כרבי שמעון בן אלעזר, **אוֹ אֵין חָלְקָה כְּמוֹתוֹ.**

ה. וְאִם תְּמְצָא לוֹמַר שֶׁחָלְקָה כְּמוֹתוֹ, יש להסתפק האם **דַּוְקָא רוֹב כְּנַעֲנִים** הלכה כמותו, **אוֹ אֲפִילּוּ רוֹב יִשְׂרָאֵל.**

הגמרא מנסה לפשוט את האיבעיא מברייתא: **תָּא שְׁמַע, הַמּוֹצֵא** מָעוֹת **בְּפַנְסִיּוֹת וּבְכָתֵי מַדְרְשׁוֹת וּבְכָל מָקוֹם שֶׁהָרַבִּים מְצוּיִין שָׁם, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁין מֵהֶן.** מבררת הגמרא: **מַאן** שָׁמְעַתְּ לֵיהּ דְּאָזִיל בָּתַר רוֹבָא – מי הוא התנא שהולך בדין מציאת אבידה אחרי סברת 'רבים מצויים שם', **רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר**, ומכך שהברייתא אומרת שגם בבתי כנסיות הרי אלו שלו **שָׁמְעַתְּ מִינָּהּ שֶׁאֲפִילּוּ רֹב יִשְׂרָאֵל נַמִּי** אמר את דבריו שהרי אלו שלו.

דוחה הגמרא: **הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן בְּמִפּוּזְרִין** – הברייתא מדברת במעות מפוזרות ואין בהן סימן, ובזה גם חכמים מודים שהרי אלו שלו.

שואלת הגמרא: **אִי בְּמִפּוּזְרִין, מַאי אַרְיָא** – מדוע הברייתא מדברת דווקא **בְּמָקוֹם שֶׁהָרַבִּים מְצוּיִין שָׁם**, הרי **אֲפִילּוּ** אם **אֵין הָרַבִּים מְצוּיִין שָׁם** המעות שלו, כיון שאין בהן סימן.

הגמרא מבארת באופן אחר: **אֶלָּא לְעוֹלָם** נאמר שהברייתא מדברת **בְּמָעוֹת צְרוּרִין**, שבאופן זה יש בהן סימן, **וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן בְּכָתֵי כְּנֵסִיּוֹת שֶׁל כְּנַעֲנִים**, ולא של ישראל, והם מקומות שהכנענים מתאספים שם, ורק באופן זה מדבר רבי שמעון בן אלעזר ולא ברוב ישראל.

מקשה הגמרא: **הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן** המוזכרים בברייתא **מַאי אִיכָּא לְמֵימַר** – איך נבאר זאת, הרי בתי מדרשות אינם שייכים אצל נכרים.

מתרצת הגמרא: הברייתא מדברת **בְּכָתֵי מִדְרְשׁוֹת דִּידָן דִּיתְבֵי בְּהוּ כְּנַעֲנִים** – בתי מדרשות של ישראל שיושבים בהם שומרים כנענים.

מסיקה הגמרא: **הַשְׁתָּא דְּאָתֵית לְהָכִי** – עכשיו שפירשנו את הברייתא בדרך זו, **כָּתֵי כְּנֵסִיּוֹת נַמִּי דִּידָן דִּיתְבֵי בְּהוּ כְּנַעֲנִים** – אפשר לפרש שגם בתי הכנסיות הם של ישראל, אלא שיש בהם שומרים כנענים, ולכן הרי אלו שלו.

הגמרא מנסה לפשוט את האיבעיא ממשנה: **תָּא שְׁמַע**, שנינו במשנה **מָצָא בָּהּ** [–בעיר שגרים בה ישראל ונכרים] **אֲבִידָה, אִם רוֹב דיירי העיר הם יִשְׂרָאֵל חַיָּיב לְהַכְרִיז, וְאִם רוֹב** דיירי העיר הם **כְּנַעֲנִים אֵינוֹ חַיָּיב לְהַכְרִיז**. מדייקת הגמרא: **מַאן שָׁמְעַתְּ לֵיהּ דְּאָמַר אַוְלִינַן בָּתַר רוֹבָא** – מי הוא התנא הסובר שהמוצא אבידה במקום שהרבים מצויים שם הרי אלו שלו, **רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר, שָׁמְעַתְּ מִינָּהּ כִּי קָאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּרוֹב כְּנַעֲנִים** דווקא, **אֲבָל בְּרוֹב יִשְׂרָאֵל לֹא.**

דוחה הגמרא את הראיה: **הָא מַנִּי רַבָּנַן הִיא** – אפשר לומר שהמשנה היא בשיטת חכמים הסוברים שרק ברוב כנענים הרי אלו שלו, אבל רבי שמעון בן אלעזר סובר שאפילו ברוב ישראל הרי אלו שלו.

מדייקת הגמרא: אם כן שהברייתא בשיטת רבנן, **תִּפְשׁוֹט מִינָּהּ דְּמוֹדוּ לֵיהּ רַבָּנַן לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּרוֹב כְּנַעֲנִים**, ואילו ברוב ישראל הם חולקים עליו.

דוחה הגמרא: **אֶלָּא לְעוֹלָם** המשנה כדעת **רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הִיא, וַאֲפִילּוּ בְּרוֹב יִשְׂרָאֵל נַמִּי** – ורבי שמעון בן אלעזר מדבר אפילו ברוב ישראל, ומכל מקום כאן חייב להכריז, משום **דְּהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן בְּטָמוּן** – המשנה מדברת שהמעות היו טמונות ומכוסות ואינן בגדר אבידה ואין הבעלים מתייאש, ולכן ברוב ישראל חייב להכריז.

שואלת הגמרא: **אִי בְּטָמוּן, מַאי עֲבִידְתֵּיהּ גַּבֵּיהּ** – מדוע הוא נוטל ומכריז עליהם, **וְהָתְנַן** במשנה (להלן כה:), **מָצָא כְּלִי בְּאַשְׁפָּה**, אם היה הכלי **מְכוּסֶּה לֹא יִגַּע בּוֹ**, ואם היה **מְגוּלֶּה נוֹטֵל וּמַכְרִיז.**

מתרצת הגמרא: **בְּרַאֲמַר רַב פָּפָּא בְּאַשְׁפָּה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה לְפַנּוֹת וְנִמְלַךְ עָלֶיהָ לְפַנּוֹתָהּ** – כמו שרב פפא העמיד (להלן כה:) את הברייתא האומרת שהמוצא כלי באשפה אפילו אם הוא טמון נוטל ומכריז, שהכלי היה טמון באשפה שאין הדרך לפנותה משם אלא לאחר זמן רב, ונמלך הבעלים והחליט לפנותה מיד, ולכן צריך ליטלה משם ולהכריז עליה, **הָכָא נַמִּי בְּאַשְׁפָּה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה לְפַנּוֹת וְנִמְלַךְ עָלֶיהָ לְפַנּוֹתָהּ** – כמו כן נעמיד את המשנה כאן שהמעות היו טמונות באשפה שאין הדרך לפנותה, ונמלכו הבעלים לפנותה ואם לא יטול אותן משם הרי הן הפקר, ולכן הדין שנוטל ומכריז.

הגמרא מתרצת תירוץ נוסף: **וְאִיבָּעֵית אֵימָא, לְעוֹלָם** המשנה כשיטת **רַבָּנָן** ואין צורך להעמיד את המשנה בטמון, ומכל מקום אין להוכיח שחכמים מודים לרבי שמעון בן אלעזר ברוב נכרים, שהרי **מִי קָתָנֵי**: **חֵן שֶׁלּוֹ**, הלא אין כתוב כן, אלא **אֵינוֹ חַיָּיב לְהַכְרִיז**' **קָתָנֵי**, והיינו משום שכיון שזו עיר שרובה נכרים יתכן שנפלה מנכרי ואין בה חיוב השבה, אך יתכן גם שנפלה מישראל, ולכן **נַיְחַ** המוצא את המציאה **וַייתֵי יִשְׂרָאֵל וְיָהִיב בֵּיהּ סִימָנָא וְשָׁקֵיל** – עד שיבוא ישראל ויתן סימן ויטול את אבידתו.

הגמרא מנסה להוכיח שרבי שמעון בן אלעזר מדבר רק ברוב ישראל: **תָּא שְׁמַע, דְּאָמַר רַב אַסִי, מָצָא חֲבִית יַיִן בְּעִיר שֶׁרוֹבָּהּ כְּנַעֲנִים, מוּתֶּרֶת** היא למוצאה **מִשּׁוּם מְצִיאָה**, ואינו חייב להכריז, **וּמִכֹּל מָקוֹם אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה** כדין יין של נכרים, **וְאִם בָּא יִשְׂרָאֵל וְנָתַן בָּהּ סִימָן**, הרי שוב אין להסתפק שהיין הוא של נכרים, **מוּתֶּרֶת** היא **בְּשִׁתְיָיה לְמוֹצְאָהּ**, ואינו צריך להחזירה לבעלים, שכיון שנאבדה בעיר שרובה נכרים התייאש הבעלים ממנה. מדייקת הגמרא: **כְּמַאן** – כשיטת מי שאמרה הלכה זו, **כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר**, הסובר שאבידה במקום שרבים מצויים בו הרי היא שלו, ומכך שנקט רב אסי דין זה דווקא בעיר שרובה כנענים, **שְׁמַע מִינָּהּ, כִּי קָאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּרוֹב כְּנַעֲנִים** דווקא, **אֲבָל בְּרוֹב יִשְׂרָאֵל לֹא**, וחייב להכריז. דוחה הגמרא: **לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֲפִילּוּ בְּרוֹב יִשְׂרָאֵל נַמִּי קָאָמַר, וְרַב אַסִי סָבַר לָהּ כְּוָותֵיהּ כַּחֲדָא וּפְלִיג עֲלֵיהּ כַּחֲדָא** – סובר כמוהו רק ברוב נכרים ואילו ברוב ישראל הוא חולק וסובר כחכמים.

למדנו לעיל שהמוצא חבית בעיר שרובה נכרים מותרת למוצאה משום מציאה אך אסורה בהנאה. שואלת הגמרא: **וְכִי מֵאַחַר דַּאֲסִירָא בַּהֲנָאָה, 'מוּתֶּרֶת מִשּׁוּם מְצִיאָה' לְמַאי הִלְכְתָא** – לשם מה נאמר. עונה הגמרא: **אָמַר רַב אַשִׁי, לְקַנְקְנָהּ** – לומר שיכול להשתמש בקנקן, שהלא רק היין אסור:

הגמרא מביאה מעשה ומנסה לפשוט ממנו את הספק האם הלכה כרבי שמעון בן אלעזר: **הַהוּא גַּבְרָא דַּאֲשַׁכַּח אַרְבָּעָה זוּזֵי דְּצֵירֵי בִּסְדִינָא וְשָׁדְיוּ בְּנָהֲר בֵּירָן** – מעשה באדם שמצא ארבעה זוזים צרורים בסדין מושלכים בנהר בירן, **אָתָא לְקַמֵּיהּ** – בא לפנינו **דְּרַב יְהוּדָה** לשאול מה דין הזוזים. **אָמַר לֵיהּ** רב יהודה, **זִיל אַכְרְיֵיז** – לך והכרז עליהם. שואלת הגמרא: **וְהָא זוּטוֹ שֶׁל יָם הוּא** – הרי אופן זה דומה למוצא מציאה במה ששטף הים מן הדיבשה שהדין הוא שהיא של המוצא כיון שהבעלים מתייאש, וכן כאן אין אדם מעלה בדעתו שתעלה אבידתו מן הנהר.

מתרצת הגמרא: **שַׁאנִי נָהָר בֵּירָן דְּמִתְקִיל לֹא מַיְיאַשׁ** – נהר בירן שונה משאר ימים ונהרות, שכיון שהדרך היא שיש בו הרבה מחסומים ומכשולים ללכוד בו את הדגים, והאבידה עשויה להיעצר בין המכשולים, אין הבעלים מתייאש, כיון שהוא אומר בדעתו שכשיסכרו את הנהר ויכרו וינקו אותו ימצאו גם את אבידתו.

מדייקת הגמרא: **וְהָא רוֹבָּא כְּנַעֲנִים נִינְהוּ** בנהר בירן, ולמה חייב להכריז, **שְׁמַע מִינָּהּ שְׁאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר בְּרוֹב כְּנַעֲנִים. דוחה הגמרא: שַׁאנִי נָהָר בֵּירָן דְּיִשְׂרָאֵל סָכְרוּ לֵיהּ וְיִשְׂרָאֵל** – **כָּרוּ לֵיהּ** – שישראל הם חוסמים וכורים ומנקים אותו בעת הצורך, **וְכֵיוָן דְּיִשְׂרָאֵל סָכְרוּ לֵיהּ אֵימוֹר מֵיְיאַשׁ נָפַל** – וכיון שישראל חוסמים אותו יש לחשוש שהאבידה נפלה מישראל, **וְכֵיוָן דְּיִשְׂרָאֵל כָּרוּ לֵיהּ לֹא מַיְיאַשׁ** – וכיון שישראל מנקים את הנהר אין הבעלים מתייאש כיון שחושב שבודאי ישראל ימצא את האבידה ויכריז עליה.

הגמרא מביאה אופן שלמרות שהמוצא פטור מהשבת אבידה, מכל מקום יש לו להשיב לפנים משורת הדין: **רַב יְהוּדָה חָוֵה שָׁקֵיל וְאָזֵיל בַּתְרֵיהּ דְּמָר שְׁמוּאֵל בְּשׁוּקָא דְּבֵי דִּיקָא** – רב יהודה היה מהלך אחרי מר שמואל בשוק שמוכרים שם חיטים כתושים לדייסה, **אָמַר לֵיהּ** רב יהודה למר שמואל, **מָצָא כָּאן אַרְנָקִי, מַהוּ. אָמַר לֵיהּ** מר שמואל, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. חזר ושאל, בָּא יִשְׂרָאֵל וְנָתַן בָּהּ סִימָן, מַהוּ. אָמַר לֵיהּ** מר שמואל, **חַיָּיב לְהַחֲזִיר. שאל רב יהודה, תַּרְתֵּי** – הרי שתי תשובותיך סותרות זו את זו, שאם הרי אלו שלו ומפני שנתייאשו הבעלים, מדוע בשנתנו סימן חייב להחזיר. **אָמַר לֵיהּ** מר שמואל, מה שאמרתי שחייב להחזיר, כוונתי **לְפָנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין. כִּי הָא דַּאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל אַשְׁכַּח חָנָךְ חֲמָרֵי בְּמַדְבְּרָא** – וכמו המעשה שאביו של שמואל מצא חמורים במדבר, **וַאֲהַדְּרִינְהוּ לְמָרֵיהוּ לְבָתַר תְּרֵיסַר יַרְחֵי שַׁתָּא** – והחזיר אותם לבעליהם למרות שהוא מצא אותם אחרי שנים עשר חודש מזמן אבידתם, וודאי בעליהם כבר התייאש, שעשה כן **לְפָנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין.**

הגמרא מביאה דיון דומה בענין זה: **רָבָא חָוֵה שָׁקֵיל וְאָזֵיל בַּתְרֵיהּ דְּרַב נַחְמָן בְּשׁוּקָא דִּנְהַרְדְּעֵי** – רבא היה מהלך אחרי רב נחמן בשוק הרצענים עושי מנעלים, **וְאָמְרֵי לֵיהּ בְּשׁוּקָא דְּרַבָּנָן** – ויש אומרים שבשוק החכמים היה מהלך, **אָמַר לֵיהּ** רבא, **מָצָא כָּאן אַרְנָקִי, מַהוּ. אָמַר לֵיהּ** רב נחמן, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. חזר ושאל, בָּא יִשְׂרָאֵל וְנָתַן בָּהּ סִימָן, מַהוּ. אָמַר לֵיהּ** רב נחמן, **הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. חזר רבא ושאל, וַהֲלֹא** בעל האבידה **עוֹמֵד וְצוֹוֵחַ** שלא התייאש. **השיב רב נחמן, נַעֲשָׂה** הבעלים **כְּמִי שֶׁצּוֹוֵחַ** שאינו מתייאש **עַל בֵּיתוֹ שֶׁנָּפַל וְעַל סְפִינָתוֹ שֶׁשָּׁבְעָה יָם** שאין בכך כלום והרי הוא הפקר לכל.

הגמרא מביאה מעשה ומנסה להוכיח שהלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל: **הַהוּא דַּיְינוּ דְּיָשְׁקִיל בִּשְׂרָא בְּשׁוּקָא וְשַׁדְיֵיהּ בְּצַנְיָיתָא דְּבֵי בַּר מְרִיוֹן** – מעשה בעוף הנקרא דיו שלקח בשר בשוק וזרק אותו בין עצי הדקל של אדם ששמו בר מריון, **אָתָא** בר מריון **לְקַמֵּיהּ דְּאַבַּיֵי** – לפני אביי, ושאל אותו מה דינו של הבשר שנמצא בין דקליו. **אָמַר לֵיהּ** אביי, **זִיל שְׁקוֹל לְנַפְשָׁךְ** – יכול אתה לקחתו לעצמך. מדייקת הגמרא: **וְהָא רוֹבָּא דְּיִשְׂרָאֵל נִינְהוּ** – והרי רוב המצויים בשוק זה הם ישראל, **שְׁמַעְתָּ מִינָּהּ שֶׁהֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר** שהמוצא במקום שרבים מצויים הרי אלו שלו, **אֲפִילּוּ בִּמְקוֹם שֶׁרוֹב יִשְׂרָאֵל** מצויים. דוחה הגמרא: **שַׁאנִי דַּיְינוּ דִּכְווּתֵיהּ שֶׁל יָם דְּמֵי** – שונה הדין בדיו הנוטל בשר שהרי הבעלים מתייאש ממנו משום שאין באפשרותו להציל את הבשר, וכמו שאדם מתייאש כשנכסיו נשטפו לים.

מקשה הגמרא: כיצד התיר אביי את הבשר באכילה, **וְהָא** [–והרי] **אָמַר רַב, כָּשֵׁר שֶׁנִּתְעַלֵּם מִן הָעַיִן אָסוּר** – בשר שבמשך זמן מה לא ראהו ישראל, הרי הוא אסור מחשש שהוחלף בבשר איסור. מתרצת הגמרא: מדובר **בְּעוֹמֵד** ישראל **וְרוֹאֵהוּ** את הבשר במשך כל הזמן מעת שנטלו העוף ועד שהשליכו, וראה שלא הוחלף בבשר איסור.

הגמרא מנסה להביא ראיה נוספת: **רַבִּי חֲנִינָא מָצָא גְּדִי שָׁחוּט בֵּין טְבֶרְיָא לְצִיפּוֹרִי, וְהִתִּירוּהוּ לוֹ חֲכָמִים. אָמַר רַבִּי אַמִּי, הִתִּירוּהוּ לוֹ מִשּׁוּם מְצִיאָה**, דהיינו שהתירו לו לקחתה ופטרוהו מהשבה, **וְכַרְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר, וּמִשּׁוּם שְׁחִיטָה** – וכן התירו לו את הגדי באכילה ולא חששו שהוא נבילה, **כְּרַבִּי חֲנִינָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, דְּתַנְיָא** בברייתא, **חֲרֵי שָׁאֲבָרוּ לוֹ גְּדָיָיו וְתַרְנְגוֹלָיו וְהָלַךְ וּמְצָאָן שְׁחוּטִין**, ואין ידוע אם נשחטו כהלכה, **רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר** באכילה, **וְרַבִּי חֲנִינָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מַתִּיר. אָמַר רַבִּי, נֹאכְלִין דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה** האוסר, לפסוק כמותו **בְּשֶׁמְּצָאָן בְּאַשְׁפָּה**, לפי שהדרך היא להשליך את הנבילות באשפה, **וְנִראִים דִּבְרֵי רַבִּי חֲנִינָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי** המתיר, לפסוק כמותו **בְּשֶׁמְּצָאָן בְּבַיִת**, דמסתמא הם שחוטים כהלכה. מדייקת הגמרא: **מַהְהִתִּירוּהוּ לוֹ מִשּׁוּם שְׁחִיטָה**, משמע **שְׁרוֹבָּא יִשְׂרָאֵל נִינְהוּ** במקום שנמצא הגדי, ועל כן אנו תולים שנשחט כהלכה על ידי ישראל, **שְׁמַעְתָּ מִינָּהּ הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר** שהרי אלו שלו **אֲפִילּוּ בְּרוֹב יִשְׂרָאֵל.**

הגמרא דוחה: **אָמַר רָבָא**, מדובר במקום שיש בו **רוֹב כְּנַעֲנִים**, ולכן הרי אלו שלו, **וְהבשר** מותר באכילה **לְפִי שֶׁרוֹב טַבָּחֵי** – השוחטים, **הם יִשְׂרָאֵל**, ומסתמא הבשר נשחט כהלכה, אבל ברוב ישראל יתכן שאין הלכה כרבי שמעון בן אלעזר.

מעשה נוסף בענין זה: **רַבִּי אַמִּי אַשְׁכַּח פַּרְגִיּוֹת שְׁחוּטוֹת** – רבי אמי מצא גוזלות שחוטות **בֵּין טְבֶרְיָא לְצִיפּוֹרִי, אָתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי אַסִי** לשאול מה דינם, **וְאָמְרֵי לֵיהּ לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן** – ויש אומרים שבא לשאול לפני רבי יוחנן, **וְאָמְרֵי לֵיהּ בֵּי מִדְרְשָׁא** – ויש אומרים שבא

המשך בעמוד לט

לשאול בבית המדרש. **וְאָמְרוּ לֵיהּ, זִיל שְׁקוֹל לְנַפְשָׁךְ** – לך וקח אותם לעצמך.

ועוד מעשה: **רַבִּי יִצְחָק נַפָּחָא אַשְׁכַּח קִיבּוֹרָא דְּאָזְלֵי בֵּיהּ אֲוָזֵי** – מצא פקעת חוטים שטווים מהם רשתות במקום שמצויים שם ציידים, **אֲתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן, וְאָמַרִי לָהּ קְבֵי מִדְרָשָׁא, וְאָמְרוּ לֵיהּ, זִיל שְׁקוֹל לְנַפְשָׁךְ:**

משנה

במשנה לעיל (כא.) למדנו אלו מציאות שייכות למוצא אותם, ומשנתינו באה לפרט אלו מציאות אינן של המוצא לפי שיש בהן סימן, אלא חייב להכריז עליהן כדי להשיבן לבעלים:

וְאֵלּוּ מציאות שהמוצא אותן **חַיָּיב לְהַכְרִיז** עליהם כיון שיש בהן סימן, **מָצָא פֵּרוֹת בְּתוֹךְ כְּלִי, אוֹ אֶפִילוּ כְּלִי** ריק **כְּמוֹת שֶׁהוּא** – ללא משהו בתוכו, וסתם כלי יש בו סימן, או שמצא **מָעוֹת בְּתוֹךְ כִּיס, אוֹ אֲפִילוּ כִּיס** ריק **כְּמוֹת שֶׁהוּא** – ואין בכיס מאומה, והדרך היא שיש לבעלים סימן בכיס, וכן **צְבוּרֵי פֵּרוֹת** – פירות מכונסים יחד ויש בהם סימן, **אוֹ צְבוּרֵי מָעוֹת** – מעות מכונסים יחד,